

**PREZES URZĘDU
OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel. (0-71) 34 46 587, (0-71) 34 05 920, fax (0-71) 34 05 922
E-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 531-s- /2001/WS

Wrocław, 23 .01.2002 r.

Decyzja DL WR 2/2002

Na podstawie :

art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319), w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **odmawia się wszczęcia** postępowania antymonopolowego w sprawie z wniosku Przedsiębiorstwa Państwowej Komunikacji Samochodowej w Oławie przeciwko Gminie Wrocław z siedzibą we Wrocławiu.

Uzasadnienie

1. Do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wpłynął w dniu 2 lipca 2001 r. wniosek Przedsiębiorstwa Państwowej Komunikacji Samochodowej w Oławie, zwanego dalej „PKS”. We wniosku oraz piśmie uzupełniającym z dnia 18 lipca 2001 r. PKS twierdził, iż jednostka organizacyjna Gminy Wrocław, zwana dalej „Gminą”, stosuje praktyki ograniczające konkurencję.

Uzasadniając wniosek PKS twierdził, iż z dniem 1 stycznia 2001 r. Zarząd Dróg i Komunikacji zamierzał wprowadzić opłaty za korzystanie z przystanków (choć nie ponosi z tego tytułu żadnych kosztów) wg określonego cennika. Wysokość opłaty budzi poważne zastrzeżenia, zaś sama opłata została ustalona na poziomie arbitralnie ustalonym pomiędzy Zarządem Dróg i Komunikacji a PPKS Wrocław.

W konsekwencji PKS wniósł o nakazanie zaniechania Zarządowi Dróg i Komunikacji stosowania praktyk, polegających na :

- a) zawarciu porozumienia polegającego na ustaleniu bezpośrednio między konkurentami (PPKS we Wrocławiu) opłaty w wysokości 10 zł + VAT za każdy przejazd i odjazd, co mogłoby stanowić naruszenie art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, zwanej dalej „ustawą antymonopolową”,
- b) narzucaniu nadmiernie wygórowanych cen i warunków umów przynoszących Zarządowi Dróg nieuzasadnione korzyści w następstwie wprowadzeniu opłat w podanej wyżej wysokości, co zdaniem wnioskodawcy mogłoby z kolei stanowić naruszenie art. 8 ust. 2 pkt 1 i 6 powołanej wyżej ustawy.

2. Wobec wątpliwości co do naruszenia zakazów określonych w art. 5 i art. 8 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu, zwany dalej „organem antymonopolowym”, wszczął w sprawie postępowanie wyjaśniające na podstawie art. 43 w zw. z art. 85 ust. 2 powołanej wyżej ustawy. Zgodnie z powołanym art. 85 ust. 2 ustawy, przed wydaniem postanowienia o wszczęciu lub decyzji o odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu może przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, o którym mowa w art. 43, mające

na celu uzyskanie dodatkowych informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia o wszczęciu lub odmowie wszczęcia postępowania antymonopolowego.

Z kolei według art. 43 ust. 1 Prezes Urzędu może wszcząć z urzędu, w drodze postanowienia, postępowanie wyjaśniające, jeżeli okoliczności wskazują na możliwość naruszenia przepisów ustawy, w sprawach dotyczących określonej gałęzi gospodarki oraz w sprawach dotyczących ochrony interesów konsumentów.

3. Na podstawie przeprowadzonego postępowania organ antymonopolowy ustalił następujący stan faktyczny :

3.1. Gmina Wrocław w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o warunkach wykonywania krajowego drogowego przewozu osób (Dz. U. Nr 141, poz. 942 ze zm.) wprowadziła od 1 kwietnia 1998 r. opłaty za korzystanie z przystanków będących własnością Gminy. Opłaty dotyczyły przewoźników wykonujących przewozy poza siecią miejskiej komunikacji zbiorowej, nie będących przedsiębiorstwami PPKS. Wysokość opłat, była ustalana w powiązaniu z liczbą kursów i oparta na takich samych dla wszystkich przewoźników stawkach.

Cennik

Miesięczny koszt netto korzystania z 1 przystanku wrocławskiej komunikacji zbiorowej [zł]
(obowiązywał od 01.01.2000 r.)

Tab. 1

Lp.	Liczba kursów	Koszt korzystania z 1 przystanku przez - Autobus	Koszt korzystania z 1 przystanku przez - Mikrobus
1.	1.	301,00	151,00
2.	2.	302,00	152,00
3.	3.	303,00	153,00
4.	4.	304,00	154,00
5.	5.	305,00	155,00
6.	6.	306,00	156,00
7.	7.	307,00	157,00
8.	8.	308,00	158,00
9.	9.	309,00	159,00
10.	10.	310,00	160,00
11.	11.	310,30	160,30
12.	12.	310,60	160,60
13.	13.	310,90	160,90
14.	14.	311,20	161,20
15.	15.	311,50	161,50

(dowód - pismo Wiceprezydenta Miasta Wrocławia k. 14 akt RWR 531w - 1/01/WS, cennik k. 27 akt RWR 531w - 1/01/WS).

3.2. Od 1 stycznia 2001 r. obowiązkiem wnoszenia opłat objęte miały zostać także PPKS-y, w tym Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej z siedzibą we Wrocławiu. Jednocześnie pismem z dnia 21 listopada 2000 r. przewoźnicy zostali poinformowani o projekcie wprowadzenia opłat według przyjętej dotąd metody w stosunku do przewoźników

prywatnych (zależność opłaty od liczby kursów na danym przystanku). Proponowany cennik przedstawiał się następująco :

Cennik

Miesięczny koszt netto korzystania z 1 przystanku wrocławskiej komunikacji zbiorowej [zł]
(obowiązywał od 01.01.2001 r.)

Tab. 2

Lp.	Liczba kursów	Koszt korzystania z 1 przystanku przez - Autobus	Koszt korzystania z 1 przystanku przez - Mikrobus
1.	1.	331,10	166,10
2.	2.	332,20	167,20
3.	3.	333,30	168,30
4.	4.	334,40	169,40
5.	5.	335,50	170,50
6.	6.	336,60	171,60
7.	7.	337,70	172,70
8.	8.	338,80	173,80
9.	9.	339,90	174,90
10.	10.	341,00	176,00
11.	11.	341,33	176,33
12.	12.	341,66	176,66
13.	13.	341,99	176,99
14.	14.	342,32	177,32
15.	15.	342,65	177,65

Proponowany wzrost stawki miał wynieść więc 10%

(dowód - pismo Wiceprezydenta Miasta Wrocławia k. 14 i k. 187-188 akt RWR 531w - 1/01/WS, cennik k. 28 akt RWR 531w - 1/01/WS, pismo do przewoźników k. 29 akt RWR 531w - 1/01/WS).

3.3. Ze względu na trudność z negocjowaniem nowych stawek z każdym przewoźnikiem odrębnie (z uwagi na ich dużą liczbę - 42, oraz brak wskazania na rozkładach jazdy, które kursy wykonywane są przez poszczególne przedsiębiorstwa), prowadzenia negocjacji w imieniu wszystkich przewoźników osobowych podjęto się przedsiębiorstwo wrocławskie. Wszystkich zainteresowanych przewoźników powiadomiono o tym fakcie. W wyniku negocjacji przyjęto stawkę 50 zł za jeden wykorzystywany przystanek oraz 10 zł za jeden kurs

(dowód - pismo Wiceprezydenta Miasta Wrocławia k. 14 akt RWR 531w - 1/01/WS).

Powyższą wysokość stawki przyjęto w wysokości, jaka ustalona została w zawartej umowie z Przedsiębiorstwem Państwowej Komunikacji Samochodowej we Wrocławiu. Przedmiotowa umowa nr 2/FZ/2001 regulowała także zasady korzystania z przystanków komunikacji miejskiej usytuowanych na gruncie należącym do PPKS Wrocław. Zarząd Dróg i Komunikacji zobowiązał się do wnoszenia odpowiednich opłat za zatrzymywanie się pojazdów komunikacji miejskiej na tych przystankach

(dowód - § 3 ust. 3 umowy nr 2/FZ/2001 k. 32 - 34 akt RWR 531w - 1/01/WS).

3.4. Celem wszechstronnego zbadania podniesionego przez wnioskodawcę problemu, organ antymonopolowy przeprowadził ogólnopolskie badanie rynku przewozów osobowych w zakresie wysokości opłat za korzystanie z przystanków na terenie miast oraz zasad ich ustalania.

W wyniku badania ustalono, iż :

a) na terenie Gdańska obowiązuje stawka 0,17 zł za każde zatrzymanie się autobusu na przystanku (informacja PPKS w Gdańsku),

b) na terenie Olsztyna obowiązuje stawka ryczałtowa 10 zł miesięcznie za korzystanie codziennie z dwóch przystanków miejskich (informacja PPKS w Gdańsku),

c) na terenie Katowic obowiązuje stawka 23 zł miesięcznie od jednego autobusu oraz 15 zł od jednego samochodu osobowego przeznaczonego do przewozu nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą (informacja Urzędu Miasta w Katowicach),

d) na terenie Łodzi obowiązują stawki :

- 101 zł - liczba zatrzymań na przystanku 1 - 15 w ciągu doby,

- 202 zł - liczba zatrzymań 16 - 30 w ciągu doby,

- 303 zł - liczba zatrzymań powyżej 30 w ciągu doby,

(informacja Urzędu Miasta Łodzi),

c) na terenie Lublina obowiązują stawki następujące, naliczane od każdego autobusu :

- dla przewozów w komunikacji miejskiej 150 zł - do 30 miejsc ogółem

300 zł - powyżej 30 miejsc ogółem,

- dla przewozów pozamiejskich

75 zł - do 15 miejsc ogółem

150 zł - od 16 do 30 miejsc ogółem

180 zł - powyżej 30 miejsc ogółem

(informacja wiceprezydenta Lublina),

d) na terenie Bydgoszczy wysokość opłat uzależniona jest od wielkości przewozów pasażerskich realizowanych przez poszczególnych przewoźników, tj. od ilości zatrzymań na przystankach komunikacji miejskiej oraz pojemności taboru; przedstawia się ona następująco :

Pojemność pojazdu	Kursy w dni powszechnie	Kursy w soboty	Kursy w niedziele
powyżej 100 miejsc	10,31 zł	2,13 zł	2,50 zł
powyżej 40 do 100 miejsc	6,19 zł	1,28 zł	1,50 zł
powyżej 20 do 40 miejsc	2,06 zł	0,43 zł	0,50 zł
do 20 miejsc	1,03 zł	0,21 zł	0,25 zł

(informacja Zarządu Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy),

e) na terenie Krakowa przewoźnicy wykonujący regularny zarobkowy przewóz osób nie ponoszą opłat za korzystanie z przystanków autobusowych położonych na drogach publicznych; są oni natomiast zobowiązani do partycypacji w kosztach utrzymania przystanków; podstawą do obliczenia należności jest ogólna powierzchnia podlegająca utrzymaniu, ilość ustawionych koszy na śmieci oraz częstotliwość zmiatania i opróżniania koszy; w oparciu o te dane wyliczono tzw. stawkę bazową za zmiatanie 1 m² powierzchni (045 zł) i za opróżnienie 1 kosza (od 3,75 zł do 4,50 zł); kwota za utrzymanie jednego

przystanku zawarta z umowami z przewoźnikami wynika z przemnożenia stawki bazowej przez powierzchnię przystanku z uwzględnieniem częstotliwości zmiatania i ilości koszy na danym przystanku z uwzględnieniem częstotliwości ich opróżniania; ostateczna wysokość opłaty uzależniona jest od ilości przewoźników korzystających z danego przystanku (informacja Zarządu Dróg i Komunikacji w Krakowie),

f) na terenie Kielc wysokość opłat ustala się w drodze negocjacji; opłata określana jest jako partycypacyjna w kosztach utrzymania przystanków i uzależniona od ilości przystanków; wysokość ta waha się od 171,20 zł do 2310 zł miesięcznie (tj. 0,27 - 0,32 zł za kurs)

Wszystkie stawki podano według wielkości netto (wielkość brutto = stawka netto + 22% VAT).
(dowód - akta RWR 063 - 19/01/WS).

4. Mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, organ antymonopolowy zważył, co następuje :

Przeprowadzone na podstawie art. 85 ust. 2 ustawy antymonopolowej postępowanie wyjaśniające nie potwierdziło prawdopodobieństwa naruszenia przez Zarząd Dróg i Komunikacji ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 11 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o warunkach wykonywania krajowego drogowego przewozu osób (Dz. U. Nr 141, poz. 942 ze zm.) ubiegający się o zezwolenie na krajowy zarobkowy przewóz osób pojazdami samochodowymi nie będącymi taksówkami, obowiązany jest przedłożyć organowi udzielającemu zezwolenia ustalone z właścicielami przystanków i dworców zasady korzystania z tych obiektów. Ustawa wymaga w ust. 4 art. 11, aby opłaty te były ustalane na równoprawnych warunkach dla wszystkich przewoźników.

Warunek powyższy spełniony został w niniejszej sprawie, skoro wszyscy przewoźnicy korzystający z należących do Gminy Wrocław uiszczają jednakową stawkę (50 zł za jeden wykorzystywany przystanek oraz 10 zł za jeden kurs). Stawka ta globalnie jest korzystniejsza od proponowanej początkowo (vide tabela 2). Stwierdzić także należy, iż właściciel gruntu ma prawo pobierać pożytki z tego tytułu (art. 140 k.c.), w tym także za korzystanie z niego przez przewoźników na cele przewozu osób. Ustalenie wysokości opłaty w powiązaniu z ilością kursów wydaje się rozsądną próbą zobiektywizowania kryteriów jej uiszczania. W tej sytuacji zarzut naruszenia art. 8 ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy antymonopolowej wydaje się bezzasadny, skoro ustalone na podstawie obiektywnych kryteriów ceny nie mają charakteru cen nieuczciwych, zaś proponowanie warunki korzystania z przystanków nie przynoszą Gminie Wrocław nieuzasadnionych korzyści. Należy zauważyć, iż nowe warunki są korzystniejsze od cen zaproponowanych początkowo (tabela 2), które były jedynie o 10% wyższe od obowiązujących w 2000 r. W tej sytuacji dodatkowo brak jest podstaw do ustalenia, iż zaproponowane ceny są nieuczciwe w rozumieniu art. 8 ust. 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

Stwierdzić należy również, iż brak jest podstaw do postawienia Zarządowi Dróg i Komunikacji i PPKS Wrocław zarzutu zawarcia zмовы cenowej opisanej w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy antymonopolowej. Z informacji przesłanej przez Wiceprezydenta Miasta Wrocławia wynika, iż wszyscy przewoźnicy wiedzieli o prowadzeniu negocjacji w ich imieniu przez PPKS Wrocław, zaś wynegocjowane stawki są korzystniejsze, aniżeli zaproponowane przez Zarząd Dróg i Komunikacji przed ich podjęciem.

W tym stanie rzeczy, mając powyższe na uwadze, należy stwierdzić, iż przesłanki art. 5 ust. 1 pkt 1 oraz art. 8 ust. 2 pkt 1 i 6 ustawy antymonopolowej nie zostały spełnione.

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura we Wrocławiu.

Z up. Prezesa UOKiK
Dyrektor Delegatury UOKiK we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk

Otrzymuje :
Pan Jan Kowalczyk
Dyrektor
Przedsiębiorstwa Państwowej
Komunikacji Samochodowej
w Oławie
ul. Opolska 50